

3.300 Belgen kozen vorig jaar voor euthanasie, onder hen ook koppels: "Samen is ook echt samen"

N

© blg, guy puttemans

BELGIË - Zeker 3.300 Belgen kozen vorig jaar voor euthanasie, een stijging van tien procent. Onder hen ook koppels die net als de voormalige Nederlandse minister-president Dries van Agt en echtgenote Eugenie voor 'duo-euthanasie' kozen. "Samen is ook echt samen."

Tommy Huyghebaert

Dinsdag 13 februari 2024 om 13:30

93 waren ze, de Nederlandse oud-premier Dries van Agt en zijn vrouw Eugenie Krekelberg. Ze hadden elkaar leren kennen tijdens hun studententijd en vormden zeventig jaar lang een absolute twee-eenheid. Zelfs de dood scheidde hen niet. Het koppel, allebei ziek, koos er vorige week maandag voor om hand in hand uit het leven te stappen. Dat heet duo-euthanasie. "Samen is ook echt samen", zegt Wim Distelmans, professor in de palliatieve geneeskunde (VUB) en een voorvechter van euthanasie in ons land.

(Lees verder onder de foto's)

N

De voormalige Nederlandse oud-premier Dries van Agt koos er vorige week voor om samen met zijn vrouw hun leven te beëindigen via euthanasie. — © ANP / Bert Beelen Fotografie

N

Dries van Agt en zijn vrouw Eugenie toen ze samen gingen stemmen in 1982. Ze waren 70 jaar lang een koppel. — © IMAGO/piemags via Reuters Connec

Distelmans begeleidde de afgelopen jaren al een aantal Belgische koppels die net als Van Agt en 'zijn meisje' – zo noemde hij haar na zeven decennia nog altijd – samen stierven na medische begeleiding. “We werken daarvoor meestal met twee dokters. Beide partners krijgen simultaan het product toegediend en sterven synchroon.” Het is voor velen een romantisch beeld, na een leven lang hand in hand te lopen, samen hand in hand te sterven. “Het is effectief ook zeer aangrijpend en emotioneel”, erkent Luc Proot, een oncologisch chirurg die gespecialiseerd is in euthanasie en lid is van de Euthanasiecommissie. Hij begeleidde zelf al drie keer een duo-euthanasie in zijn carrière. “Het koppel blijft erg nauw verbonden, tot in hun laatste momenten.”

Grotere vraag

Uit Nederlandse cijfers blijkt dat Dries van Agt en zijn vrouw zeker niet de enigen zijn die voor duo-euthanasie kozen. In 2018 telden ze bij onze noorderburen negen koppels, in 2022 al 29. In België houden we geen officiële cijfers bij over duo-euthanasie. Luc Proot en Wim Distelmans hebben er dan ook geen volledig zicht op, maar merken allebei wel dat de vraag naar en interesse in duo-euthanasie stijgt.

Net als de vraag naar euthanasie in het algemeen. Vorig jaar kozen 3.300 Belgen voor euthanasie. De cijfers zijn nog niet volledig, maar nu al is er een stijging met 10 procent. In 2022 steeg het aantal ook al met 9,85 procent in vergelijking met het jaar ervoor.

(Lees verder onder de foto)

N

De twee partners moeten elk afzonderlijk in aanmerking komen voor euthanasie, hun dossiers worden apart van elkaar geëvalueerd”, zegt Wim Distelmans — © Guy Puttemans

De effectieve uitvoering van een duo-euthanasie blijft natuurlijk nog altijd uitzonderlijk. We spreken volgens Proot over een à twee gevallen per jaar. Dat zijn er zo weinig omdat aan euthanasie en dus zeker aan duo-euthanasie heel strenge voorwaarden gekoppeld zijn. “De twee partners moeten elk afzonderlijk in aanmerking komen voor euthanasie, hun dossiers worden apart van elkaar geëvalueerd”, zegt Wim Distelmans. Hij somt de voorwaarden nog eens op om toestemming te krijgen voor euthanasie. “Wie euthanasie wil aanvragen moet wilsbekwaam zijn, lijdt aan een ernstige en ongeneeslijke aandoening en het lijden moet ondraaglijk en uitbehandeld zijn. Dat wil zeggen dat niet-terminale patiënten, die dus eigenlijk nog langer zouden kunnen leven maar uitbehandeld zijn, ook in aanmerking komen in ons land.”

LEES OOK. Zussen van Tine Nys doorbreken hun stilte na het veelbesproken euthanasieproces: “Alles in de weken voor de euthanasie is problematisch verlopen”

Onmenselijk

Proot heeft al meermaals aanvragen voor duo-euthanasie afgekeurd omdat niet allebei de partners aan alle voorwaarden voldoen. “Soms voel je ook dat de ene partner druk legt op de andere, dan gaan we zeker niet op het verzoek in.” Niet verder kunnen leven zonder de andere is hartverscheurend, maar is geen doorslaggevend argument, voegt hij er aan toe.

Soms heelt tijd in dat geval ook wonden, volgens Distelmans. “Ik heb al mensen gehad die achteraf toch blij waren dat hun verzoek afgekeurd werd en de duo-euthanasie niet doorging. De overblijvende partner vindt uiteindelijk soms wel een geluk in iets anders in het leven. Dan zie je dat ze met het verdriet om hun man of vrouw overweg kunnen omdat ze recht worden gehouden door bijvoorbeeld de kinderen of kleinkinderen.”

Wim Distelmans

Professor in de palliatieve geneeskunde

“Ik heb al mensen gehad die achteraf toch blij waren dat hun verzoek afgekeurd werd en de duo-euthanasie niet doorging. De overblijvende partner vindt uiteindelijk soms wel een geluk in iets anders in het leven”

“Maar als ze allebei wel degelijk in aanmerking komen voor euthanasie, waarom zou je dan geen duo-euthanasie uitvoeren? De man de ene week en de euthanasie van de vrouw dan de week erop. Zoiets is toch onmenselijk”, zegt Distelmans. “Het is voor de nabestaanden misschien heel hard om twee mensen tegelijk af te geven, maar het biedt ergens ook wel een troost dat ze samen mochten gaan in de dood nadat ze ook al een leven lang samen deelden.”